

Milloin oman kotikirkon arvo laajimmin tunnustetaan? Osaan antaa muutamia tarkkojakin vastauksia: Rauma, Pyhän Kolminaisuuden kirkko 1.5.1640, Rauma Pyhän Ristin kirkko 23.6.1682, Sastamala Pyhän Olavin kirkko 21.9.1997, Porvoon tuomiokirkko 29.5.2006. Kun oma kirkko tuhoutuu tulipalossa, ollaan peruskysymysten äärellä. Kuka olen, keitä olemme, mikä on kirkko, mikä on meidän seurakuntamme, missä on Jumala.

Kyynel voi kirkkorakennuksen vuoksi tulla silmään myös päinvastaisissa tunnelmissa. Minulla on ollut ilo osallistua menneenä syksynä kahteen kirkon syntymäpäiväjuhlaan. Ensin juhlittiin Lapin kirkon 250-vuotisjuhla ja joulukuussa Luvian kirkon 100-vuotisjuhlaa. Kummassakin juhlassa vakuutuin siitä kuinka oma kirkko, oma temppele, on ihmiselle jotain erityistä.

On oltava kaunis, tuttu ja juhlava paikka, jossa kokoontua ja kohdata suuri, salattu, pelottava, armollinen ja rakastava Jumala. Koti on arjen tärkein paikka, kirkko pyhistä paikoista se pyhin ja keskeisin. Pyhän kaipuu ja pyhän kunnioitus ovat ihmiskunnan suuri voimavara ja liikkeelle paneva voima. Ei ihme, että kirkkorakennukset muodostavat ihmiskunnan ylittämättömän yhteisen saavutuksen. Sellaisen paikan, huoneen, jossa lapsensa kastaa, aviopuolisolleen sanoo tahdon ja rakkaansa hyvästelee viimeiselle matkalleen, on oltavakin erityinen. Sellaiseksi paikaksi kelpaa vain huone, jonka rakentamiseen ihmiset ovat satsanneet kaikkein parastaan: tietoa, taitoa, aikaa, sydäntä, innostusta ja merkittäviä taloudellisia voimavaroja.

Käynnissä oleva yhteiskunnallinen murros on tuonut mukanaan pysyvältä tuntuvan ilmiön, kuntaliitokset. Eilen muuttui taas usean kunnan nimi liitoksien myötä. Kun oman kunnan nimi katoaa ja palvelurakenne muuttuu ja supistuu, nousee oman vanhan kirkkorakennuksen arvo uudelle tasolle. Oma kirkkorakennus ylläpitää liitoskunnissakin omaa identiteettiä, tuo jatkuvuuden ja juurevuuden elämänkiertoon, kiinnittää ihmisen kotiseutuun. Näin menneiden sukupolvien työ ja satsaukset kantavat hyvyyden hedelmää nykypäivään. Pääsemme siis todistamaan taas yhden Raamatun lupauksen toteutumista, nimittäin sitä, että työ joka on tehty Jumalan kunniaksi, tuo siunausta myös tuleville sukupolville.

Hyvät ystävät, kirkko antaa suojan, kirkkorakennus tarjoaa turvan. Ei ainoastaan kuntaliitosten tuomaa juurettomuutta ja kotiseutuidentiteetin menetystä vastaan, vaan monella muullakin tapaa. Rauman Pyhän Ristin kirkko on kaksilaivainen kirkko, tässä on ikään kuin kaksi vierekkäistä salia, laivaa. Laiva-nimi ei ole sattuma, vaan kirkko symbolisoi merellä purjehtivaa laivaa. Kirkko kestää ja tuo turvan elämän myrskyävällä ulapalla. Kirkko estää hukumasta. Kirkon kulmakivenä on Jeesus Kristus, siksi se pysyy. Hän sanoo meille päivän evankeliumitekstissä: Isä on antanut teidät minulle ja te ette koskaan joudu hukkaan, eikä kukaan riistä teitä minulta. Kristitty on Herran oma ja kirkko on turvallinen arkki maailman myrskyissä.

Kirkkorakennukseen saavutaan sisään länsipäädyn ovesta. Länsi on vuosituhantisen kristillisen symboliikan mukaan yön, pimeyden, auringonlaskun ja pahojen voimien puoli. Tullessaan kirkkoon sisään, ihminen astuu pois pimeydestä, hän astuu pyhään Herran huoneeseen, jossa kaikki toiminta ja kaikkien katseet keskittyvät kohti valoa, ne keskittyvät auringonnousun ilmansuuntaan eli itään, ne keskittyvät ihmiskunnalle annettuun kirkkauteen, Jeesukseen.

Mieleen voi tässä kohdin nousta kysymys, miksi lähteä lainkaan pois kirkon turvaa antavien seinien sisältä. Niin hienojahan lupauksia meille tämänkin päivän tekstissä annetaan. Kysymys on hyvä ja kysymykseen ovat lukemattomat kristityt vastanneet, että ei kannatakaan lähteä pois. Näin on syntynyt luostarilaitos, näin on alun perin syntynyt myös

tämä Pyhän Ristin luostarikirkko. Miljoonat kristityt ovat löytäneet kutsumuksensa luostarin ja luostarikirkkojen sisäpuolelta. Palvelleet siellä Herraa ja lähimmäisiään.

Luterilaiselle traditiolle luostarit ovat silti perinteisesti vieraita. Näin kuulemme yhä kaikuja 1500-luvusta ja reformaation kiihkeistä vuosista. Mutta ajat muuttuvat, Jumala luo uutta jatkuvasti. Ekumenia, kristittyjen keskinäinen rakkaus ja kristillisten uskontulkintojen moninaisuuden hyväksyntä ovat tätä nykyä jo niin vakiintuneita, että myös esimerkiksi luterilaisia luostariyhteisöjä on syntynyt. Samoin ortodoksiveljiemme ja –sisartemme luostarit Lintulassa ja Uudessa Valamossa ovat monelle suomalaiselle perusluterilaisellekin sekä keitaita että myös rakkauden ja arvostuksen kohteita.

Erilaisten kutsumusten arvojärjestykseen laittaminen on kuitenkin yhä luterilaisuudelle vierasta. Meidän kirkkomme opettaa yhä, että kaikki rehellinen työ on yhtä arvokasta. Luostarista kutsumuksensa löytänyt ei ole pyhemmässä työssä ja askareessa kuin kaupan kassa, perheenäiti, omaishoitaja, opettaja tai lääkäri. Jumala kutsuu ihmisiä monenlaisiin töihin, ja niin on hyvä. Meidän ei tule pitää toista työtä pyhempänä kuin toista. Jumalan kunniaksi ja lähimmäisen parhaaksi voi toimia kaikkialla.

Näin ollen meidän ei ole lopulta pakko ajatella kirkkorakennusta yksinomaan Nooan arkkina, laivana joka estää hukkumasta. Luterilaisuudessa kirkkorakennus muistuttaa sittenkin ehkä enemmän Rauman merenkulkuoppilaitosta. Käymme kirkossa ja jumalanpalveluksessa, jotta osaamme elämän merellä navigoida, suunnistaa, purjehtia kohti Kristus-majakan valoa, ymmärtää ympäristöämme, merta ja maailmaa. Mitä enemmän merimies opiskelee, sitä turvallisemmaksi hän tuntee olonsa meren päällä. Hänelle muodostuu koulunpenkillä ja harjoitusjaksojen aikana oikeaa tietotaitoa. Samalla lailla kristitty seilaa omaa arkisen elämänsä merta paremmista lähtökohdista käsin, kun hän käy kirkossa säännöllisesti päivittämässä elämänsä maamerkit ja Jumalan valtakunnan reimarit.

Hyvät ystävät, Mistä löytyy apu, mistä löytyy turva, mistä löytyvät elämän toivoa tuovat lupaukset? Ne löytyvät kirkosta ja ne löytyvät kristittyjen yhteisestä jumalanpalveluksesta. Ne löytyvät jumalanpalvelukseen sisältyvästä dialogista Kolmiyhenteisen Jumalan kanssa. Ne löytyvät hiljentymisestä pyhässä paikassa, herran huoneessa. Rukous näyttää meille suunnan, ehtoollisen leipä ja viini lahjoittavat meille Kristuksen, ne lahjoittavat voiman, uskon, toivon ja rakkauden. Herran huone on pyhä paikka.